

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ- ÉS BÉLABÁNYA SZAB. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. — Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Az egyes számok kaphatók Joerges A. özv. és Fia könyvkereskedésében, továbbá a Deák Ferencz-utczában Stark Miksa dohánytözsdejében, az Ezüst-utczában Tuschl Gusztáv czukrászatában, a Fő-téren Ochtendung Ignác dohánytözsdejében, a Szent-háromság-téren Gutfreund Samu dohánytözsdejében.
Ugyanzenen eláruló helyeken lapunk részere hirdetéseket is felvesznek szabott árszabásunk szerint.

Főszerkesztő: VÖRÖS FERENCZ

Felelős szerkesztő: SZTANCSAY MIKLÓS.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőség, az anyagi rész a kiadóhivatatra eizmendő.

Hivatalos hirdetések díja:

100 szög 2 frt, ezental minden megkezdett 100 szónál 1 frttal több.

Magánhirdetések hirdetési díja:

Egy 3-szor hasabozott garmondorszr ennek terméséekért 5 kr-masodszi hirdetésnél 10 %, harmadszi hirdetésnél 20 %, több; szori hirdetésnél 30 % árkedvezmény.

Nyilttér soronként 15 kr. — Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Hirdetések a kiadóhivatához ezimzendő. Hirdetés és nyilttéri díjak előre fizetendő. — Kéziratok nem adatsnak vissza. —

Megjelenik minden csütörtökön.

Az árva- és szeretetház.

A betegápolási ügy csak most nyert országos rendezést, meg lesz alapítva az országos betegápolási alap, mely fizeti a vagyontalan betegek gyógyköltségeit, melyeket eddig az illető törvényhatóság tartozott fizetni s hova tovább mindinkább kidomborodott az igazságtalanság, mert a legszegényebb törvényhatóságokra hárult a legtöbb teher, miután a megélhetési nehézségek kikényszerítették a munkabíró embert jobb helyekre s ha betegség érte, a költségeket vármegyéje számlájára írták. A legszegényebb törvényhatóságok voltak tehát leginkább terhelve, de jövő évtől kezdve a betegápolási ügy már országosan lesz szervezve.

A legszorosabban rokontermészetű a betegápolási ügygel a szegényügy s megvagyunk győződve, hogy nemsokára, ha az állam finansziális megerősödése lehetővé fogja tenni, követni fogja a betegápolási ügyet a szegényügy országos rendezése is, mert ugyanazok az igazságtalanságok szembeötlők itt is, hiszen az a község, melynek lakói a legszegényebbek s így maga is a legszegényebb, a legtöbb szegényről volna köteles gondoskodni s lehet-e ily körülmények közt azon esodálkozni, hogy az igazságtalan teher megosztás mellett a szegényügyi hatósági ellátása a leggyaralóbb s a hol a szegényügy a legtöbb támogatást követelne, ott a legszegényebb, ez pedig a társadalom, az országos ügy rovására van s a muló idővel a jövőben mindinkább előtérbe nyomulnak a hátrányos következmények, melyek kihatnak a közegészségügyre, az általános kulturális haladás s minden azokkal kapcsolatban levő országos érdekre.

De addig míg a szegényügy országosan rendezve lesz, a társadalom és a község kötelessége az a töle kitelhető mértékben támogatni s látjuk azt, hogy mindenütt s városunkban is a társadalom és hatóság karöltve igyekszik az emberbaráti feladatokat megoldani. A különféle nőegyesületek, gyermekbarát egyesület, a város kezelése alatt álló alapok nagyrésze mind a szegényügy körébe tartozó humanitárius érdekek áldoz külön-külön és talán joggal mondhatjuk, hogy mindig a legjobb akarattal, de nem mindig a legnagyobb igazsággal, mert a mit a jobb kéz tesz, ritkán tudja a balkéz s gyakran megtörténik, hogy egy-egy szegény kettős segélyt is élvez, míg más arra szoruló egyet sem.

Véleményünk szerint a legezdravezetöbben lehetne városunkban a szegényügyet alaposan rendezni, ha egy kalap alá vönök a közös czélokot, létesítönk a „Szegény házat“ ebben lenne az árva- és szeretetház, a kórház, a nypkonyha, az aggok intézete, a szegények munkaháza. A különféle jótékonzelő egyesületek nem szünének meg, de sajátlagos hivatások mellett vagyonuk és évi jövedelmük egy részét rezelelválnák a szegényház javára, oly képpen, hogy a mostani segélyezésék helyett szegényeiket a szegényháza utasítanák s pénzsegély helyett az ellátást adják szegényeiknek, a rendelkezési jogot tehát minden tekintetben magoknak tarthatnák fenn.

Számoljunk egy kissé, lehetséges-e a terv keresztülvitele? Nem szabad szem elől téveszteni, hogy az első berendezkedés bizony primitívbb lenne s a megizmosodást csak a későbbi jövő hozza magával, de itt is a kezdet,

még pedig a helyes megkezdés a fő s a kölcsönös társadalmi támogatás évenként fejlesztheti az ügyet.

Az 1897. év végén volt:

1. Az árva- és szeretetház-alap vagyona 19790 frt 45 kr.
2. A kórház alapítvány vagyona 69402 „ 22 „
3. A szegény-alap vagyona 18894 „ 07 „
4. Russegger-féle alap vagyona 512 „ 19 „
5. Heinrich-alap vagyona 3088 „ 11 „

Összes vagyon: 111687 frt 04 kr.

E tekintélyes vagyon évi kamatjövödelmét biztosított kölcsönökkel bizton tehetjük 6000 frtra.

A v. kórház eredeti rendeltetése tulajdonképpen a keresetképtelenné vált városi polgárok ellátása volt, vagyis aggok intézete s minthogy ebben a kórházi ápolás a dolog természeté szerint elkerülhetetlen, idővel berendezett kórházza alakult át, melynek egy osztálya egyuttal aggok intézete.

A kórház fenntartása külön kiadásokat nem fog igényelni, mert jövő évtől kezdve a kórházi ellátásra szoruló vagyontalan betegek gyógyítási költségeit fizeti az országos betegápolási alap, a vagyonosokért megtérítik magok, úgy, hogy itt számbavehető költségekkel számolni nem kell.

Maga a város átlag 40 gyermeket segélyez és 100 nagykorut — ezek évenként 6 frtől 40 frtig kapnak segélyt — elképzeltjük, hogy az a havonkénti 50 kr bizony csak arra szolgál, hogy a buját leöntse, az a 4 frt havi segély is alig hogy megmenti az éhhaláltól a szegény gyámoltalant.

A Fekete-völgy.

(Regény)

Irla: Hoffmann Géza.

(9)

S míg távolról a zene, az öröm hangjait hozta az esti szellő, addig ott közelében a Mozgó-hegy is megszólalt, mely félelemszerűen hangzott a völgyben, a maga módja szerint vegyült ö is az általános ünnep zajába. A bugás mély hangszóhoz hasonló volt, a ki hallotta borzadály futólta végig, olyan volt az, mint ha temetésre szólna, talán a számtalan áldozat lelkeinek panaszá szól belőle.

S Viktor a ki már ismerte e zugás titkát, ismerte a hegyet tökéletesen, hiszen heteken keresztül leste, hallgatta a hangot, most mégis borzalmasnak találta, talán a kedély hangulatához talál s növeli annak komorságát, vagy talán valami kínos sejtélem gyöttri. Különös, hogy a legkomolyabb tudóstis, olykor-olykor babonás félelem fogja el. S hátha a léleknek privilegiuma az, hogy néha a jövőbe is tud tekinteni s megsejtii a jövő borzalmas képeit.

S a Mozgó-hegy zugása el is hallgattatta az ünnep zaját. A bányászok nem oknákül félelemmel viseltek e zaj iránt. Ez a mindig nehéz napot jelent a föld alatt s nem egy gyermeknek, asszonynak, szülöknek eszébe jutlatta a borzalmas katasztróphát, a mikor ott marad a jó apa, a jó férj, az egyetlen fiu. Ilyenkor a halottak lelkei jönnek fel, és siralják az elvesztett életet.

S a bányász nép babonás, annyi rémes katasztróphát lát, hogy a vesztélytől félni nem tud, de bármily szokatlan zajra a tulvilági erőt, a megholtak lelkeit véli hallani.

Valjon miért sírnak e mai napon?

E tünődéssel oszlott szél a virgadó nép, most már a legnyomasztóbb hangulatban.

Pusztaváry beszámolója.

Tisztelt Szövetséges Társaim!

Ezen megszólítással kezdődik a levél, a melyet Felsőhegyi szövetséges és bizalmasabb társának felolvas, a melynek tartalma Pusztaváry eddigi működéséről szól s kiséretül képezi annak a tanulmánynak, a melyet Viktor Szentmihályinak egyelőre titoktartás mellett átadott s a melyre a mint azt az előzményekből sejtjük, Felsőhegyi valami sötét tervet alapított.

... Megállapodásombhoz híven, részemben a cselekvés sora. Minden szükséges iratát megszerzem, a mi nem kis fáradságba kerül, mert Szentmihályi ez ügyre vonatkozó adatokban, iratok közlésében annyira zárkózott lett, hogy a hozzájárulás csak a később közlendő érdekes epizod alapján sikerült. De hogy ezt megérthessék, szükségesnek tartom ezt a különös kis regényt egész terjedelmében, a bevezetéseivel együtt leírni.

A titoktartás, a melylyel az önök kiküldöttje azt a Mozgóhegyi tanulmányt Szentmihályinak adta, képezte az én első meglepetésemét. A megbeszélte terv szerint közös támadásunk Szentmihályi és a telepe

ellen, erre volt alapítva, ez képezte az actio kiinduló pontját. Tehát különösen találm, hogy miért tartandó ez titokban és miért éppen csak Szentmihályi az, a kinek erről egyedül szabad tudomást szerezni. A kiküldöttre figyelnem kell, annál is inkább, mert valami különös dolgokat tapasztaltam már előzőleg; a kiküldött sokat tárgyal Szentmihályival, valami tervsznek, másrésztől a számadó gyűlésen, — de erről később. Egyelőre annyit, hogy gyanakodni kezdetem S ezen gyanakodásomból kifolyólag kérdést intéztem Szövetséges társaimhoz, valjon a tanulmányt megkaplák-e? A válasz az volt, hogy nem s azt nékem kell megszereznem.

Többet azután nem is kérdezősködtem, ennek a rejtélynek kikutatása reám nézve érdekes kezdett lenni s így a fonalakat magam kezdettem gyjtögetni, hogy az egészet megfejtsem.

Kezdem tehát a megfigyeléseimmel. A mint említetem, e kiküldött Szentmihályival sokat tárgyal sokat tartózkodnak a tárnában és pedig a mellékel térképen a piros karikával jelölt helyen. Mit csinálnak itt, az titok, ide követni őket tilos, s ezen az átkozott telepen nincs egy runkás is, a ki Szentmihályi parancsa ellen cselekednék, még soha embert nem látam, ki onnyire tudja a népet átalakítani. Ha tehát én ezt kikélmelni akaránam, úgy szükséges lenne a Szövetséges telepről néhány megbízható embert ide küldeni, mert ha az én embereim közül csak egy is ide kerül, az megszűnt az én hivem lenni.

(Folyt. köv.)

